

УДК 340

Сусанін Є.К.

студ. гр. Ю-113 НУ «Запорізька політехніка»

РОЛЬ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА У ЗАПОБІГАННІ КОРУПЦІЇ

Актуальність теми обумовлена необхідністю спільних дій суспільства та держави для подолання системної проблеми – корупції. Громадянське суспільство може і має відігравати активну роль у її запобіганні, оскільки супротив корупції є пріоритетним завданням, яке потребує спільних зусиль.

Корупція – це небезпечна глобальна проблема, що загрожує основам демократії та справедливості :

міжнародні нормативно-правові акти визнають, що корупція негативно впливає на верховенство права, справедливість та демократію. Її поширення в одній країні через процеси глобалізації неминуче веде до негативних наслідків для інших;

зростання масштабів корупції у сучасному світі до необхідності прийняття на міжнародному рівні документів, спрямованих на її подолання. Небезпека цього явища посилюється зв'язком з організованою злочинністю, що несе загрозу як для правопорядку в окремих державах, так і для основ міжнародної безпеки;

Боротьба з корупцією не може бути успішною без активної участі громадянського суспільства, оскільки залучення до запобігання цього негативного явища лише державними інституціями та спеціальними правоохоронними органами не гарантує позитивного результату. Громадськість, з одного боку, володіє силою, здатною розірвати коло системної корупції. З іншого боку, антикорупційна діяльність органів державної влади без підтримки та співпраці з інститутами громадянського суспільства стає малоефективною [1, с. 1-2].

Громадянське суспільство відіграє важливу роль у цьому. Особи, які небайдужі до майбутнього своєї держави, можуть істотно вплинути на ситуацію, використовуючи різні методи:

громадський контроль: спостереження за діяльністю влади, моніторинг тендерів, оцінка ефективності використання бюджетних коштів;

викриття корупційних схем: повідомлення про факти корупції до правоохоронних органів, публікації в засобах масової комунікації, розслідування.

участь у антикорупційних реформах: розробка та просування антикорупційних законів, внесення пропозицій щодо покращення антикорупційної політики;

просвітницька робота: інформування населення про проблему корупції, формування нетерпимості до корупційних проявів.

Для того, щоб громадяни могли ефективно виконувати свою роль у запобіганні з корупції, необхідні такі передумови:

прозорість: діяльність влади має бути відкритою та доступною для громадського контролю.

доступ до публічної інформації: громадяни мають право на отримання інформації про діяльність влади та використання бюджетних коштів;

інформування: громадськість має бути поінформована про виявлені факти корупції та результати розслідувань;

вдосконалення антикорупційного законодавства: закони мають бути чіткими, дієвими та відповідати міжнародним стандартам.

створення умов для діалогу: влада має налагодити конструктивний діалог з громадськістю в питаннях запобігання корупції [2, с.179-182].

Таким чином, можна виділити три головні умови участі громадянського суспільства у запобіганні корупції: по-перше, антикорупційна політика має реалізовуватися за активної участі громадськості та інститутів громадянського суспільства, по-друге, вплив громадської активності по запобіганню корупції можна посилити, контролюючи бюрократію, удосконаливши діяльність судових і правоохоронних органів та надійно захищаючи викривачів корупції; по-третє, зміцненню ролі інститутів громадянського суспільства у запобіганні корупції допоможе активне використання таких форм комунікації між органами влади та інститутами громадянського суспільства, як: обопільний антикорупційний моніторинг, впровадження програм дослідницького, аналітичного та роз'яснювально-просвітницького характеру, забезпечення відкритості та доступності інформації про корупцію для широких верств населення [3, с.11-12].

Отже, громадянське суспільство відіграє ключову роль у запобіганні корупції, адже воно здатне здійснювати контроль за владою, стимулювати прийняття антикорупційних законів, підвищувати рівень обізнаності про проблему корупції та забезпечувати прозорість та підзвітність влади. Зрозуміло, що тільки спільними зусиллями влади та громадянського суспільства можна подолати цю глобальну проблему. Громадянське суспільство має значний потенціал для того, щоб стати рушієм змін у цій сфері.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ортинський В.Л. Роль громадянського суспільства та ЗМІ у боротьбі з корупцією. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія: "Юридичні науки"*. 2020. № 3 (27). С. 1-6. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2020/nov/22448/3.pdf> (дата звернення: 07.03.2024).

2. Хабарова Т.А. Роль громадянського суспільства у запобіганні та протидії корупції. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Право»*. 2023. Випуск 35. С. 178-184 URL: <https://periodicals.karazin.ua/law/article/view/21705/21092> (дата звернення: 07.03.2024).

3. Абдуллаєв В.А. Роль громадянського суспільства у запобіганні та протидії корупції. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2021. № 3 (30). С. 5-13. URL: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/4613/1/1%20Абдуллаєв%20В.%20А..pdf> (дата звернення: 07.03.2024).